

Сулименко Г.В.

студентка;

Демченко Н.О.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
професор, завідувач,*

Полтавський інститут економіки і права

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ НА ОСНОВІ ПРОМОВ ПРЕЗИДЕНТА США БАРАКА ОБАМИ

Розглядаючи проблему фразеології в політичному дискурсі, ми проаналізуємо поняття дискурс і особливості фразеології, яка в ньому функціонує. Мета даної статті дослідити роль ідіоматичних одиниць в політичному дискурсі Барака Обами.

Поняття «дискурс» дуже багатозначне. Воно походить від латинського слова *discursus*, що буквально означало «біг у різних напрямках» [2]. В лінгвістиці це поняття трактується як – вид мовної комунікації, орієнтований на обговорення й обґрунтування будь-яких аспектів дій, думок і висловлювань її учасників. Це визначення наводиться у «Словнику політичної термінології» [6].

Виділяють різні аспекти дискурсу, а саме такі:- семіотичний, що включає в себе як «знакові системи» (мова, жести, образи, символічні системи), так і форми знання, що відповідають певному часовому і соціокультурному контексту; діяльнісний, що являє собою різні соціальні дії, спрямовані на підтримку існуючих знакових систем і на створення нових смислів; матеріальний, що являє собою «навколишнє середовище» соціальної взаємодії: час, місце, умови; політичний, що формує і відтворює владні відносини в суспільстві. Виділення цього аспекту як самостійного впливає з розуміння політики як особливої сфери соціального життя, пов'язаної з феноменом влади, що пронизує всі сфери і рівні соціальної взаємодії; соціокультурний, що являє собою взаємодію персонального, соціального і культурного знання, цінностей, ідентичностей, що включає в себе знання про «знакові системи», соціальні та політичні дії, матеріальний світ [2].

Однією з переваг даного підходу є виділення політичного аспекту дискурсу, що акцентує увагу на формуванні, прояві й відтворенні владних відносин у суспільстві.

Суспільне призначення політичного дискурсу полягає в тому, щоб вселити адресатам – громадянам – необхідність політично правильних дій або оцінок. Інакше кажучи, мета політичного дискурсу – не описати, а переконати, спонукавши адресата обґрунтувати переконання і перейти до дії [3].

Ідіома є фразеологічною одиницею, словосполучення, значення якого відрізняється від значень його компонентів [1]. Їх можна назвати сталими виразами та словосполученнями, які не мають відповідників у інших мов.

Ідіоми є досить поширені не лише у повсякденному житті, але й у промовах політиків, зокрема, у промовах Барака Обама. Саме використання ідіом робить його виступи досить виразними і переконливими. Так, за приклад, у інавгураційній промові Барака Обама він використовує низку ідіом, таких як: «live and learn» – вік живи, вік учись, «nothing is impossible to a willing heart» – (хто хоче той досягне), «future filled with hope» – (майбутнє сповнене надії), «I beg to differ» – (дозволю собі не погодитися), «against the clock» – (за короткий час), «be in effect» – (діяти), «place something on the agenda» – (поставити щось на порядок денний), «all the better» – (тим краще), «come into action» – (приступати до дій), «affair of honor» – («діло честі»), «to build on» – (створювати) [2].

Використані ідіоми можна поділити на позитивні, негативні та нейтральні. Прикладом негативно ідіоми є такі: «hot air», що означає пусті балачки, «to get on/off your soap box» – (пусті обіцянки), «to kick off» – (позбавити), «the hate of extremists» – (ненависть до екстремістів), «give up» – (здаватися), «lay off» – (звільнити), «shut down» – (закривати). Позитивною ідіомою є наступна: «keep smiling», що означає – («Усміхайся! Не сумуй!»), «price of progress» – (ціна прогресу), «to hold in one's grip» – (тримати у своїй владі), «pick one's step» – (просуватися вперед). Нейтральні ідіоми, зазвичай, виражають певну думку: «to serve someone hand and food» – (віддано служити комусь), «common sense» – (здоровий глузд), «pull somebody's up» – (утримати когось на ногах), «not to have a dogs chance» – (не мати ніяких шансів), «better untaught than ill taught» – (краще бути неученим чим неправильно ученим) [3].

Заслуговує на увагу і використання політиком ідіоми «to show thought for somebody», що має декілька значень подумати, піклуватись, проявляти увагу до когось. Проте саме у промові

президента використовується третє значення цієї ідіоми. Такі фразеологічні одиниці як: «to carry on» – (вести справу), «to carry up» – (будувати, зводити), «to dust off one's old skills» – (згадати свої давні навички), «to build up» – (постати перед), «to be a force for good» – (інструмент добра), «the odds are great» – (завеликі шанси), «to fight to recover» – (намагатися оговтатися) мають позитивний відтінок [5]. Саме використовуючи такі фрази Б. Обама описує свої майбутні дії на посаді президента, дає переконливі обіцянки громадянам країни.

Крім емоційно-забарвленої лексики, в інавгураційній промові Б. Обама використовує багато нейтральних фраз: «to carry forward» – (просувати справу, приносити успіх), «to spin out» – (бентежитись, довго розповідати щось), «to run for» – (йти в, претендувати), «to face with something» – (стикатися з чимось), «to take on a system» – (приймати), які не мають позитивного чи негативного значення, але вони зв'язують речення, конкретизують сказане і вказують на стиль мовця [4].

Викладене свідчить про те, що фразеологізми є тими мовними одиницями, які роблять мовлення мовця яскравим, цікавим, свідчать про його інтелектуальний рівень. Використання ж ідіоматичних одиниць у політичних промовах робить виступи політиків емоційними, переконливими, допомагає привернути увагу слухача до слів мовця та у поєднанні з іншими засобами утримати її.

Список використаних джерел:

1. Амосова Н. Н. Основы английской фразеологии / Н. Н. Амосова. – Л. : ЛГУ, 1963. – С. 72-73.
2. Юзефович Н. Г. Політичний дискурс і міжкультурне спілкування / Н. Г. Юзефович // Інтерпретація. Розуміння. Переклад: зб. наук. ст. / Санкт-Петербурзький держ. ун-т економіки та фінансів; відп. ред. В. Є. Чернявська. – Санкт-Петербург, 2005. – С. 231-240.
3. Barack Obama's Inaugural Adress [Електронний ресурс].
4. Barack-Obama-Election-Night-Victory-Speech-Grant-Park-Illinois-November-4-2008.htm
5. Barack-Obama-The-American-Promise-Acceptance-Speech-at-the-Democratic-Convention-Mile-High-Stadium--Denver-Colorado-August-28-2008.htm
6. http://pidruchniki.com/14051003/politologiya/slovník_politologichnih_terminiv